

RUSYA ÜLKE PROFİLİ

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü**

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	5
3. DIŞ TİCARET	7
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	11
5. TÜRKİYE İLE TİCARET	13
EKLER:	17

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Rusya Federasyonu
Nüfus	143,4 milyon
Dil	Rusça
Yüzölçümü	17.075.400 km ²
Başkent	Moskova
Başlıca Şehirleri	St. Petersburg, Novosibirsk, Nizhny Novgorod, Yekaterinburg
Yönetim Şekli	Federal Anayasal Cumhuriyet
Devlet Başkanı	Vladimir Putin
Para Birimi	Rus Rublesi (RUB)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Orta Asya İşbirliği Örgütü ve Eurasec: Beyaz Rusya, Kazakistan, Kırgızistan ve Rusya arasında 1995 yılında oluşturulmuştur. Daha sonra, 1999 yılında Tacikistan da dahil olmuştur. Mayıs 2001’de Avrasya Ekonomik Topluluğu (Eurasec) adını almıştır. Ocak 2006’da Özbekistan da Eurasec’e dahil olmuştur. Ermenistan, Moldova ve Ukrayna gözlemci statüsündedir. Eurasec Ocak 2006’da Orta Asya İşbirliği Örgütü’nü (CACO) içine almıştır. Her iki hareket de bölgesel bütünleşmeye dönüşüm konusunda yeterince etkin olamamıştır.

Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT-CIS): Bağımsız Devletler Topluluğu, 8 Aralık 1991 tarihinde Beyaz Rusya, Rusya Federasyonu ve Ukrayna devlet başkanları tarafından imzalanan Minsk Anlaşması ile kurulmuştur. BDT, tüm üye devletleri kapsayan, işleyen bir gümrük birliği ya da serbest ticaret alanı oluşturmamıştır.

Tek Ekonomik Alan: Rusya, Beyaz Rusya, Kazakistan ve Ukrayna 2003 yılında Yalta Zirvesinde aralarındaki ticari ve ekonomik işbirliğinin genişletilmesi amacıyla imzalanan Anlaşma çerçevesinde Tek Ekonomik Alan hedeflenmiştir. 2007 yılında Rusya, Beyaz Rusya ve Kazakistan arasında gümrük birliği 1 Ocak 2010 tarihinde kurulmuştur. Birliğe 2014 yılında Ermenistan, 2015 yılında Kırgızistan da dâhil olmuştur.

EBRD-Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası: Orta ve Doğu Avrupa ile eski Sovyet ülkelerinde demokratik bir ortamda özel sektörün yaratılması ve geliştirilmesi amacıyla 1991 yılında kurulmuştur.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (OSCE-AGİT): "Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı" adı altında kurulan AGİT, 55 üyesiyle tüm Avrupa’yı içine alan tek güvenlik teşkilatıdır. Kanada ve ABD de AGİT üyesidir.

Şanghay İşbirliği Örgütü: Şanghay İşbirliği Örgütü, Nisan 1996’da Çin, Rusya, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan tarafından sınır anlaşmazlıklarının halli ve bölgesel ticaretin canlandırılması amacı ile kurulmuştur. Daha sonra Şanghay Beşlisi olarak anılmaya başlanan

Örgüte, 2001 yılında Özbekistan katılmıştır. Moğolistan, İran, Pakistan ve Hindistan gözlemci statüsündedir. Örgütün Sekreteryası resmi olarak 2004 yılında Çin'in başkenti Pekin'de açılmıştır. Örgütün İş Konseyi ve Interbank Kurumu 2006 yılında proje finansmanı amacı ile kurulmuştur.

Diğer Uluslararası Kuruluşlar: Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (BSEC), Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UN/ECE), Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD), Uluslararası Finans Kuruluşu (IFC), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Uluslararası Para Fonu (IMF), Uluslararası Standardizasyon Örgütü (ISO), Birleşmiş Milletler (UN), Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD), Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO), Dünya Ticaret Örgütü-WTO

Coğrafi Konum

17 milyon kilometrekareyi aşan alanı ile dünyanın en büyük yüzölçümüne sahip ülkesi olan Rusya, 11 farklı zaman dilimine bölünmüştür. Asya'nın kuzeyinde Kuzey Pasifik Okyanusu ve Avrupa arasında Kuzey Buz Denizine uzanan ülke, 14 ülkeyle sınır komşusudur. Bu ülkeler ve sınır uzunlukları şöyledir: Azerbaycan 284 km, Beyaz Rusya 959 km, Çin (güneydoğu) 3.605 km, Çin (güney) 40 km, Estonya 290 km, Finlandiya 1.313 km, Gürcistan 723 km, Kazakistan 6.846 km, Kuzey Kore 17,5 km, Letonya 292 km, Litvanya (Kaliningrad Oblast) 227 km, Moğolistan 3.441 km, Norveç 196 km, Polonya (Kaliningrad Oblast) 432 km, Ukrayna 1.576 km. Ülkedeki Ural dağlarının batısında bulunan alan Avrupa kıtası içinde sayılmaktadır.

Geneli itibarı ile ılıman iklim kuşağında yer alan Rusya, Karadeniz kıyılarında görülen subtropikal iklimden, yıllık sıcaklık farkının 80°C'ye vardığı Güney Sibirya'daki sert karasal iklime ve kuzeydeki kutup iklimine kadar değişen bir iklim mozağıne sahiptir. Ülkenin kuzeyi Arktik kuşağında bulunurken, güneyde Karadeniz kıyılarında subtropikal iklim özellikleri görülmektedir. Doğu Sibirya karasal iklimin etkisi altındayken, Rusya'nın uzak doğusu muson yağmurları nedeniyle yıllık 1.000 mm yağış almaktadır.

Rusya Federasyonu topraklarının dörtte üçü düz ovalıktır. Orta Sibirya ve Uzak Doğuda sıradağlar bulunmaktadır. Doğu Avrupa düzlüğü Urallar'a, Batı Sibirya düzlüğü Altay Dağları'na kadar devam etmektedir. Hazar kıyılarında ise, çoğu yerde yükseklik deniz seviyesinin altında seyretmektedir.

Başkent Moskova'da en sıcak ay temmuz olup, en düşük ve en yüksek sıcaklık değerleri temmuz ayında ortalama 13-23 °C'dir. Kentteki en soğuk ay olan ocak ayında ise ortalama sıcaklıklar en düşük -16 °C ve en yüksek -9 °C'dir. En yağışlı ay temmuz ayı olup, en az yağış görülen ay ise marttir.

Siyasi ve İdari Yapı

Rusya, iki parlamentolu başkanlık sistemiyle idare edilen, kendi anayasaları ile yasama ve yürütme organlarına sahip 21 cumhuriyet, 9 eyalet (Kray), 46 bölge (Oblast), 2 federal statüye sahip şehir (Moskova ve St. Petersburg) ve 5 özerk bölgeden (Avtonomnaya

Oblast/Avtonomniy Okrug) oluşan, 83 idari birimli bir federasyondur. Bu anayasaların Rusya Federasyonu Anayasası'na uyumlu olması ve onunla çelişmemesi gerekmektedir.

Ülkeyi devlet başkanı yönetir. Başbakan başkanlığındaki Hükümet de yürütme yetkisine sahiptir. Yasama yetkisi ise, Duma (Federal Meclis'in alt kanadı) ve Federasyon Kurulu'ndan (Federal Meclis'in üst kanadı) oluşan Federal Meclis'e aittir.

Anayasa uyarınca yürütme erkinin başı konumundaki Devlet Başkanı, altı yılda bir halk tarafından seçilmektedir. RF'de son Devlet Başkanlığı seçimleri 15-17 Mart 2024 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Başbakan, anayasa gereğince Devlet Başkanı tarafından atanmakta ve yine Devlet Başkanı'nın onayını alarak hükümeti oluşturmaktadır. Hükümetin göreve başlaması için Başbakanın Duma'dan güvenoyu alması gerekmektedir.

Nüfus ve İstihdam

Rusya, nüfusundaki sürekli düşüş nedeni ile ciddi bir nüfus sorunu ile karşı karşıyadır. Sovyetler Birliği'nin 1991 yılında dağılmasından bu yana nüfusun yaklaşık 4 milyonu ülke dışında çıkmıştır. Nüfustaki bu azalma bu oranda devam ettiği takdirde, 2050 yılı itibarı ile ülke nüfusunun %30 üzerinde azalacağı tahmin edilmektedir. Birleşmiş Milletler'in ülke nüfusuna yönelik öngörüler çok daha karamsardır. IMF tahminlerine göre 143,4 milyon olan ülke nüfusunun BM çalışmalarına göre 2050 yılına doğru 112 milyona gerilemesi beklenmektedir.

Alkol ve sigaranın fazla tüketimi ve kötü beslenme özellikle erkekler arasında kardiyovasküler hastalıklara bağlı ölümlerde ciddi artışa neden olmuştur. Sonuç olarak Rus kadınlarının ortalama yaşam süresi Rus erkeklerinden çok daha uzun hale gelmiştir. Ortalama yaşam süresinin erkeklerde 64,7, kadınlarda 76,6 olduğu tahmin edilmektedir. Rus hükümeti nüfusla ilgili sorunları önemli bir tehdit olarak değerlendirmektedir; bununla birlikte soruna kısa vadede kalıcı bir çözüm bulunması, ardında yatan derin sosyal sorunlar nedeni ile oldukça zor görünmektedir.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Rusya, zengin doğal gaz ve petrol kaynaklarının yanı sıra, kömür, alüminyum, bakır, demir, elmas, altın, gümüş maden kaynakları ve ormancılık ürünleri ile dünya ham madde ihracatında önde gelen ülkelerden biridir. Ülkenin sahip olduğu doğal kaynakların üretimi Sovyetler Birliği'nin dağılmasından bu yana artış göstermiştir. Ayrıca dışa bağımlılığın azaltılmasına yönelik alanlarda verimlilik artmış olup, çevre kirliliği konusundaki önlemler de artırılmıştır. Ancak Sovyet döneminin hızlı sanayileşme sürecinden miras kalan çevre problemleri görüldüğünden daha fazla sorun teşkil etmektedir. Başlıca sanayi bölgelerindeki hava ve su kirliliği, tarımsal alanların azalması ve toprak verimliliğindeki düşüş, ormanların özellikle Sovyet dönemi süresince yok edilmesi başlıca çevre sorunlarıdır.

2025 yılında Rusya Federasyonu 11 milyon varil/günlük ham petrol üretimi ile 118 ülke arasında % 10 pay ile 3. Sıradadır. 2019 yılı itibarıyla sahip olduğu 80 milyar varil kanıtlanmış ham petrol rezervi ile 69 ülke arasında %5 pay ile 8. sırada yer almaktadır. 2015 yılı itibarıyla 23 trilyon feet³'lük doğalgaz üretimi yapan ülke, 2019 yılı itibarıyla 2 katrilyon feet³ kanıtlanmış doğalgaz rezervine sahiptir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2024	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*	2031*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	2185,85	2587,94	2656,45	2533,43	2551,58	2568,74	2591,51	2615,03
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	4,9	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	15 094	17 972	18 525	17 711	17 885	18 053	18 264	18 484
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	8,4	8,7	5,6	4,3	4,0	4,0	4,0	4,0
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	2,9	1,6	2,9	2,3	1,8	1,4	1,2	1,1
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	2,5	2,2	2,4	2,6	3,2	3,3	3,4	3,4
Nüfus (milyon)	144,82	144,0	143,39	143,04	142,67	142,29	141,89	141,48
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	14,8	17,2	19,1	21,2	23,6	25,4	27,2	29,1

(*) Tahmin

Kaynak: IMF

Rusya Federasyonu, büyük bir ekonomik gücün temeli olan doğal kaynaklara ve insan gücüne sahip dünyadaki belli başlı ülkelerden biri konumundadır. Rusya'nın sahip olduğu zengin doğal kaynak rezervleri ülke için büyük bir şans olmakla beraber ülke ekonomisi açısından bazı sakıncaları da beraberinde getirmektedir. Son 10 yıllık süreçte dalgalı seyreden petrol fiyatlarının ülkenin büyüme oranlarını da doğrudan etkilediği düşünülmektedir. Ancak yapılan bilimsel çalışmalar uzun vadeli büyüme ve ekonomideki doğal kaynaklara bağımlılık arasında negatif bir korelasyon olduğunu ortaya koymaktadır.

Merkezi planlama ve sahip olduğu zengin kaynaklar nedeni ile Rusya'da sanayi sektörü ağır sanayi yönünde gelişmiştir. Yakıt, enerji ve metalürji üretimi toplam sınai üretimin %35'ten fazlasını oluşturmaktadır. Elektrik ve gıda üretiminin sınai üretimdeki payının yaklaşık %25 olduğu göz önünde bulundurulduğunda ileri teknoloji ve tüketim malları üretiminin Rus ekonomisinde çok küçük bir payı olduğu ortaya çıkmaktadır. Tekstil sektörünü de kapsayan hafif sanayinin de sınai üretimdeki payı çok cüzi düzeydedir.

Ekonomi büyük ölçekli sınai işletmelerin hâkimiyetindedir. KOBİ'lerin GSYİH'den aldıkları pay, yalnızca %10-15 civarındadır. Bu oran, genellikle gelişmiş pazar ekonomilerinde ve geçiş ekonomilerinde %50 civarında veya daha da üzerindedir. Küçük ölçekli işletmelerin ekonomide yeterince rol alamamasının en önemli nedenlerinden biri yoğun vergi uygulamaları ve karmaşık hukuki düzenlemelerdir.

Ülkenin geniş yüzölçümü emek, doğal kaynaklar ve iş merkezleri arasında büyük mesafelere neden olduğu için ekonomik olarak bir dezavantaj oluşturmaktadır. Ülkedeki nehirlerin çoğunluğu doğu-batı yönünde değil, kuzey-güney yönünde akmaktadır. Bu nedenle denize ulaşım çok zordur. Bu nedenlerle ülkedeki taşımacılık maliyetleri uluslararası ortalama maliyetlerin yaklaşık 3 katı kadar yüksektir.

Sanayi Moskova, St. Petersburg, Yekaterinburg ve Nizhny Novgorod kentlerinde yoğunlaşmıştır. Bu büyük kentler geçiş sürecini diğer kentlere göre daha iyi yönetmiş, üretimde çeşitlilik sağlamıştır. Tomsk ve Novosibirsk gibi daha küçük kentler Sovyet rejimi tarafından yaratılan sanayi merkezleridir. Sibirya ve ülkenin en doğusundaki bölgeler hala sanayileşmemiş durumdadır. Bu bölgeler ham madde ve enerji üssü konumundadır.

Rusya'nın ekonomik görünümü, Ukrayna krizi nedeni ile uygulamaya konulan uluslararası yaptırımların olumsuz etkilerinin yapısal olumsuzluklar ile bir araya gelmesi ile birlikte kötüye gitmiştir. Düşen petrol fiyatları ve hızlı sermaye çıkışları rublenin devalüasyonuna sebep olmuş, netice olarak enflasyon yükselmiş ve zincirleme etki ile hane halkı tüketimi de gerilemiştir.

Ukrayna'da yaşanan çatışma ve Rusya'ya uygulanan yaptırımlar neticesinde, ülke ekonomisini 2022 yılında %1,4 küçülmüştür. GSYİH 2024 yılında yıllık %4,9, 2025 yılında %1,0 büyüme kaydetmiş olup, GSYİH'nin 2026'da ve 2027'de %1,1 büyümesi beklenmektedir. Ülkede kişi başına düşen GSYİH ise (cari fiyatlara göre) 2024 yılında 15.094 ABD doları, 2025 yılında 17.972 ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Kişi başına düşen GSYİH'nin 2026 yılında 18.525 dolar, 2027 yılında ise 17.711 dolar olarak gerçekleşeceği beklenmektedir.

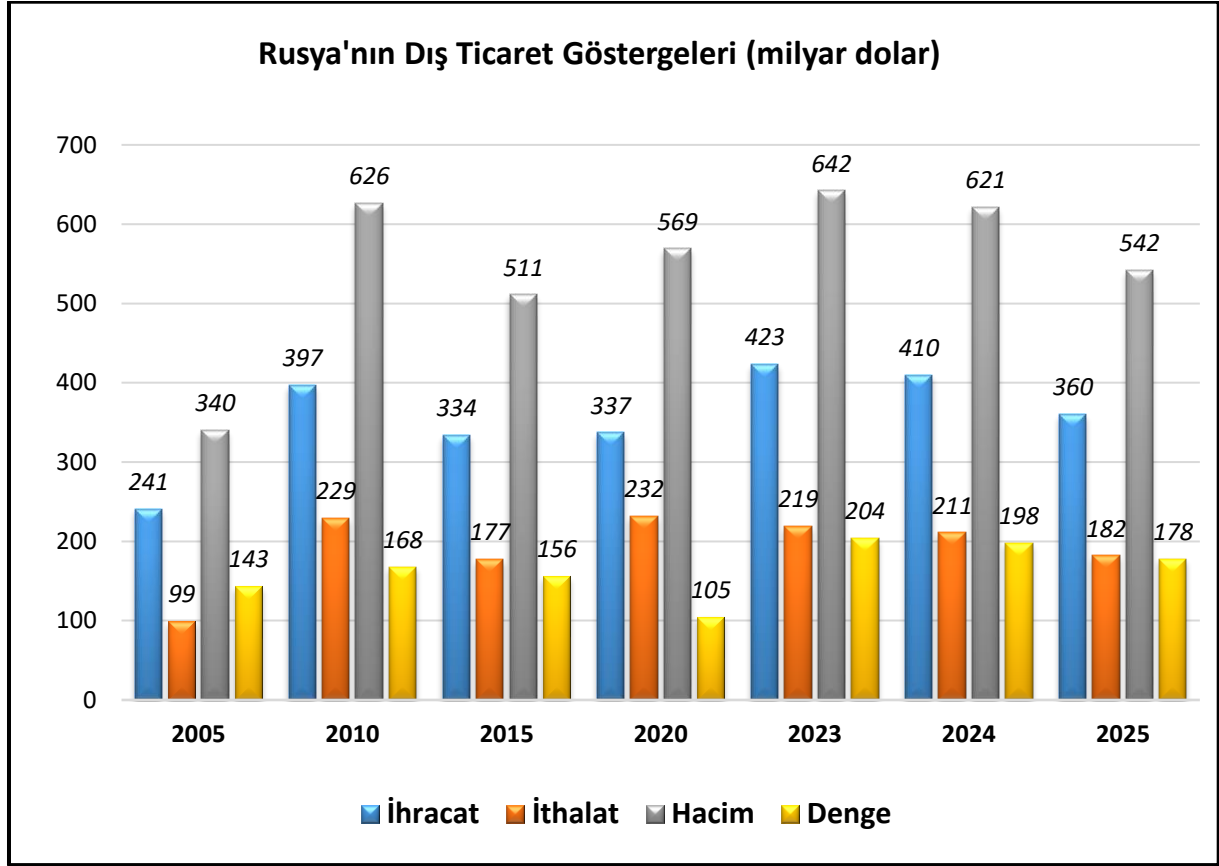
GSYİH, 2024 yılında cari fiyatlara göre %7,4 oranında azalarak 2,19 trilyon dolar, 2025 yılında ise %18,4 artarak 2,59 trilyon dolar olarak gerçekleşmiştir. GSYİH'nin, 2026 ve 2027 yıllarında sırasıyla 2,66 ve 2,53 trilyon dolar olması beklenmektedir.

2023 yılında %5,86 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranı, 2024 yılında %8,4'e ve 2025 yılında %8,7 yükselmiştir. Enflasyonun 2026 yılında %5,6'ya, 2027 yılında ise %4,3'e düşeceği tahmin edilmektedir. Cari ödemeler dengesinin GSYİH'ye oranı 2024 yılında %2,9, 2025'te %1,6 fazla olarak gerçekleşmiş olup, cari dengenin 2026'da %2,9 ve 2027'de %2,3 oranında fazla vermesi beklenmektedir. Ülkedeki işsiz sayısının toplam iş gücüne oranı 2024 yılında %2,5, 2025 yılında %2,2 olarak gerçekleşmiştir. İşsizlik oranının 2026 yılında %2,4 ve 2027'de %2,6 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap, Rusya'yla ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir.

Rusya Federasyonu Ukrayna'yla çatışmanın başladığı 2022 yılından bu yana dış ticaret verisi yayımlamamaktadır. Rusya'yla ticaret yapan ülkelerin verilerine göre: 2025 yılında 359,7 milyar dolarlık (%12,2 azalış) ihracatla dünyada 22. sırada olan Rusya'nın ihracat yaptığı başlıca ülkeler: Çin (%34,5), Hindistan (%16,4), Türkiye (%11,8), Kazakistan (%5,3) ve Hong Kong'dur (%3,6).

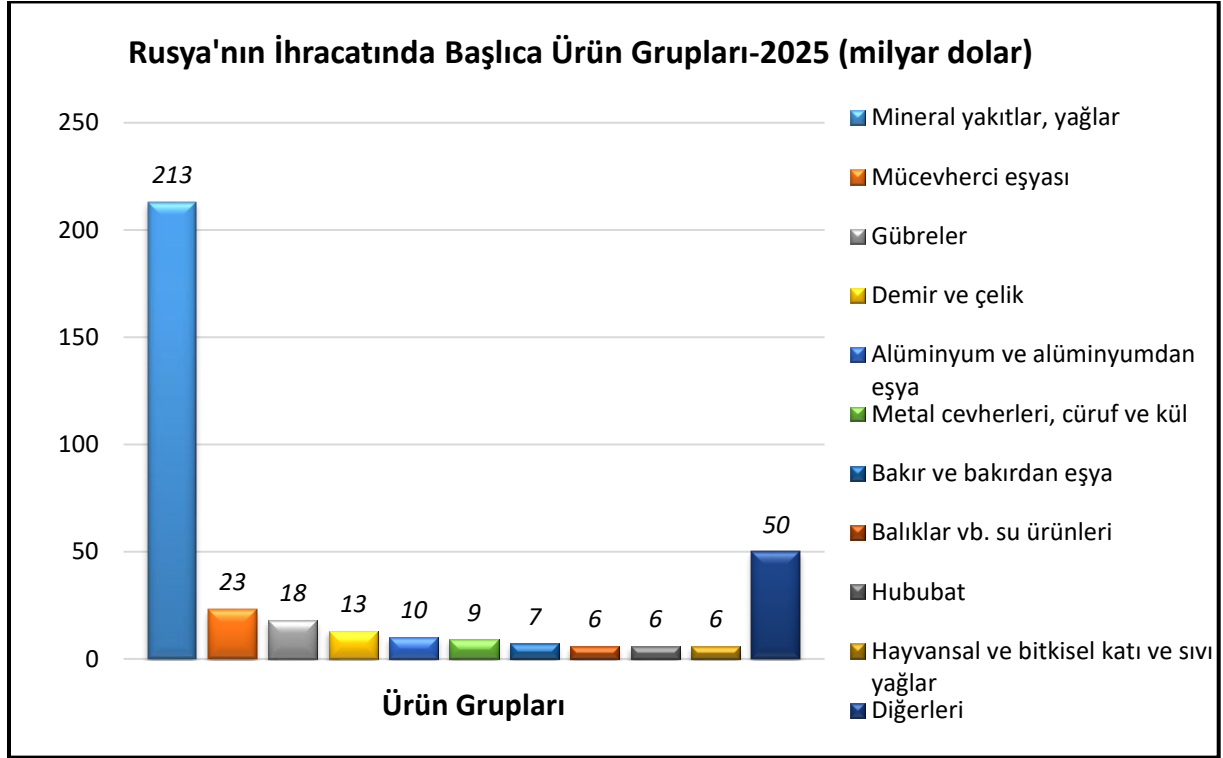
Ülkenin 2025 yılında ihraç ettiği en önemli ürün ise %48,3 ile ham petrol, petrol ürünleri ve doğalgazdır.

2025 yılında 182,0 milyar dolarlık (%13,9 azalış) ithalatla dünyada 33. sırada olan Rusya'nın ithalat yaptığı başlıca ülkeler: Çin (%56,8), Kazakistan (%4,5), Almanya (%4,3), Türkiye (%3,7), ve Hindistan'dır (%2,5).

Rusya'nın 2025 yılında ithal ettiği başlıca ürünler ise: Otomobil ve diğer binek araçlar (%6,1); tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (%5,1); serum, aşı, toksin vb. ürünler (%2,2); telefon cihazları (%1,9); otomatik bilgi-işlem makineleri ve aksamı (%1,5), ve karayolu taşıtları için aksam ve parçalardır (%1,5).

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

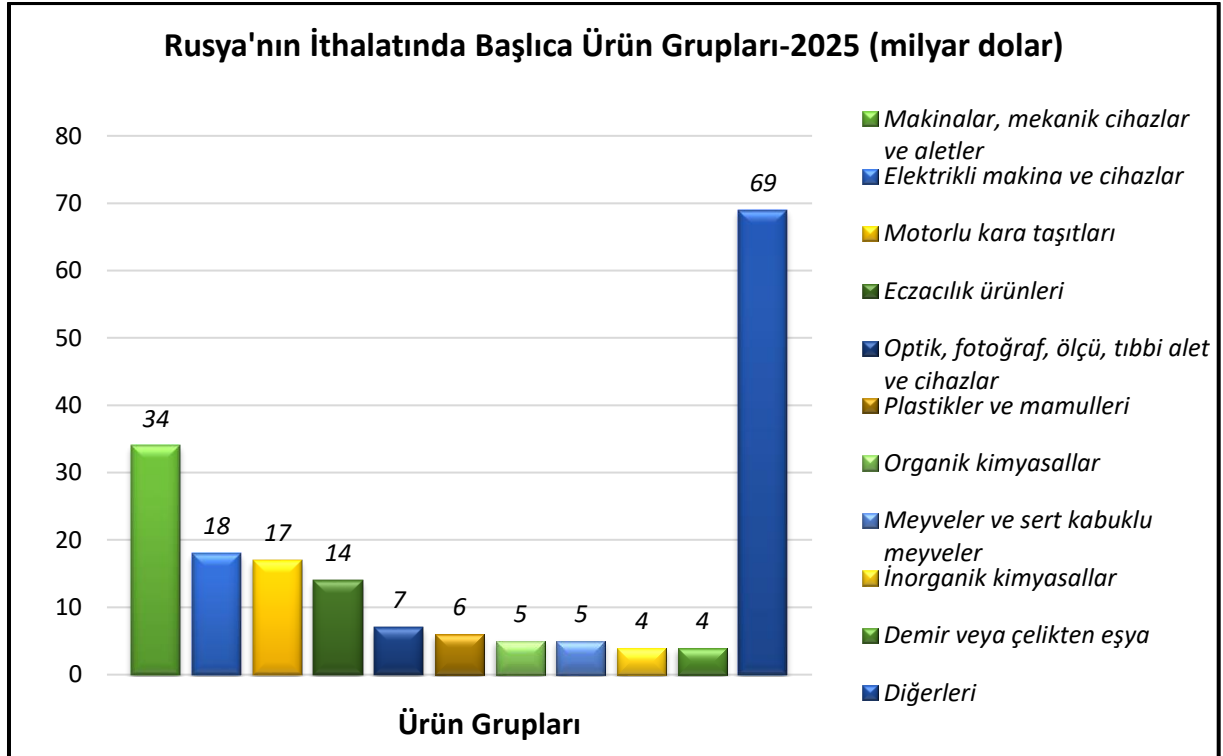
İhracat

Kaynak: Trademap, Rusya'yla ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

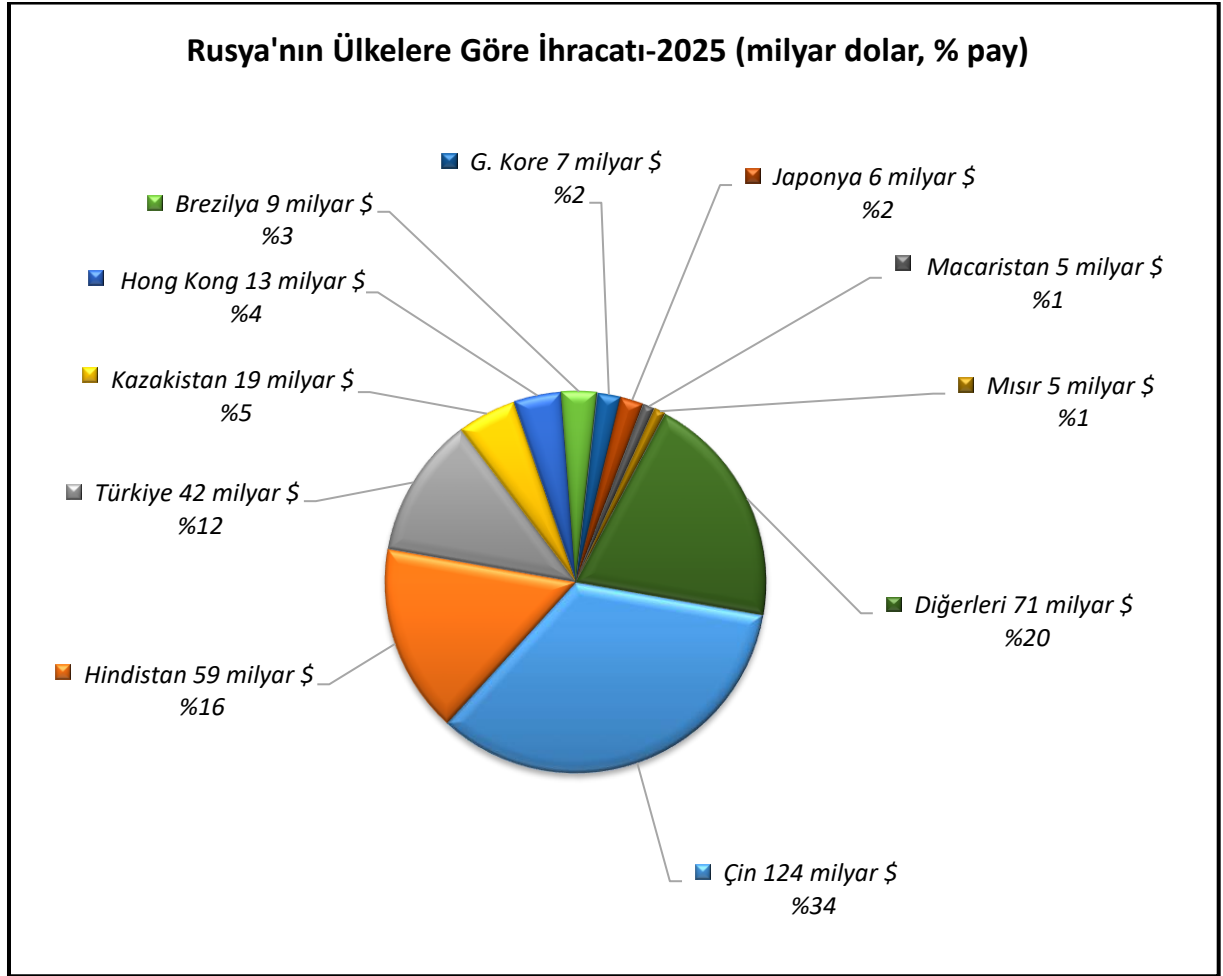

Kaynak: Trademap, Rusya'yla ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

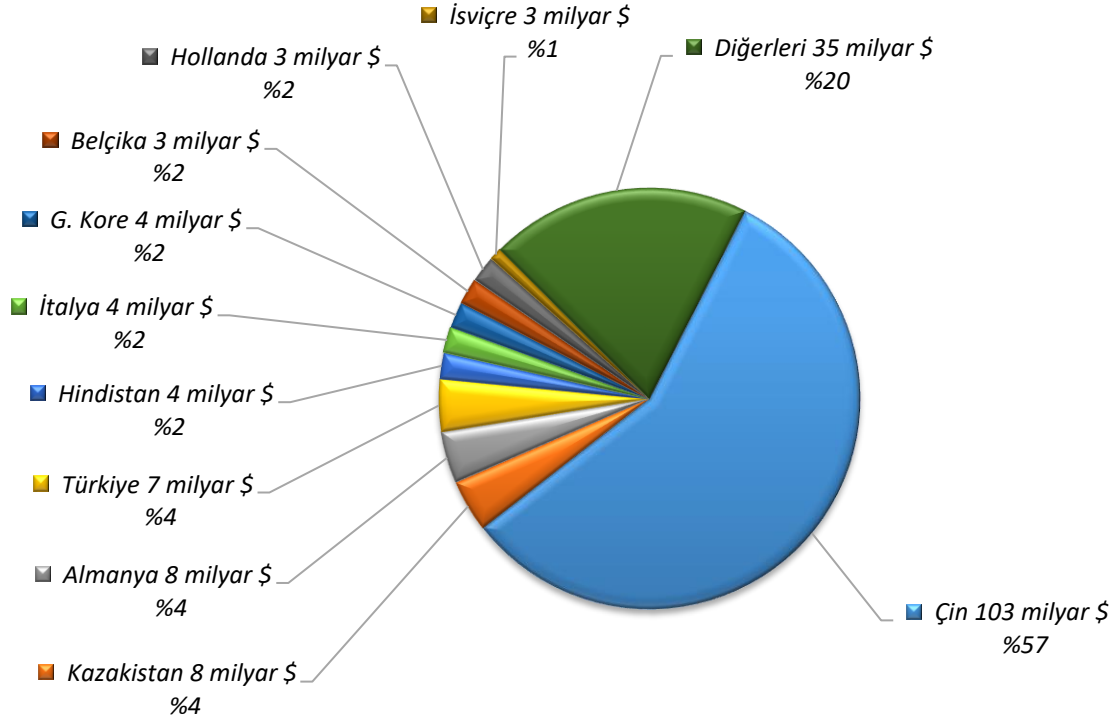

Kaynak: Trademap, Rusya'yla ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Rusya'nın Ükelere Göre İthalatı-2025 (milyar dolar, % pay)

Kaynak: Trademap, Rusya'yla ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Doğrudan yabancı yatırımlar (DYY) 1990'lar süresince Rusya'nın büyüklüğü ve ekonomik potansiyeline rağmen yetersiz düzeyde kalmıştır. Siyasi istikrarsızlık, ekonomik belirsizlik, yasal boşluklar ve ülkedeki iş ortamını olumsuz yönde etkileyen düzenlemeler ve vergi yükü ülkeye doğrudan yabancı yatırım girişini olumsuz yönde etkileyen unsurlar olmuştur.

2000'li yılların başından itibaren doğrudan yabancı yatırımlar dikkate değer artış kaydetmeye başlamıştır. 2002 yılından sonra hızla artmaya başlayan doğrudan yabancı yatırımlar 2008 yılında 75 milyar dolarlık (GSYİH'nın %4,5'i) rekor seviyeye ulaşmıştır. 2022 yılında başlayan sıcak çatışma ortamı ve yaptırımlar nedeniyle, ülkeden yaklaşık 40 milyar dolarlık DYY çıkışı olmuştur. 2024 yılı DYY verileri ve sonrasına ilişkin tahminî istatistikler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	-9 350	10 229	2 723	5 287	10 044	9 088	9 547
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	-0,43	0,40	0,10	0,18	0,34	0,30	0,30
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	257 910	268 139	270 862	276 149	286 193	295 281	304 828
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	170	-256	2 723	-1 453	-4 370	-3 029	-6 365
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	271 520	271 775	269 052	270 505	274 875	277 905	284 269

(*) Tahmin

Kaynak: EIU

Özel Ekonomik Bölgeler

Rus hükümeti ülkenin doğal kaynaklara dayalı ekonomisini inovasyona dayalı bir ekonomiye dönüştürme vizyonuna destek olması amacı ile "Özel Ekonomik Bölgeler" kurulması kararı almıştır.

ÖEB'ler ülkeye yatırım çekmekte en etkili enstrümanlardan biridir.

Halihazırdaki mevzuata göre 4 farklı türde 28 ÖEB bulunmaktadır:

- **Sanayi ve İmalat bölgeleri:** Tataristan Cumhuriyeti (Alabuga), Lipetsk, Samara, Sverdlovsk, Pskov ve Kaluga bölgeleri.
- **Teknoloji ve İnovasyon bölgeleri:** Moskova, St. Petersburg, Tomsk ve Moskova Bölgesi (Dubna) ve Tataristan Cumhuriyeti.

- **Turizm bölgeleri:** Altay Cumhuriyeti, Buryatya Cumhuriyeti, Altay Bölgesi, Stavropol Bölgesi, Primorsky Bölgesi, Krasnodar Bölgesi kümelenmesi, İnguşetya Cumhuriyeti, Dağıstan Cumhuriyeti, Kuzey Osetya-Alania Cumhuriyeti, Adigeya Cumhuriyeti, Kbardino-Balkar Cumhuriyeti, Karaçi-Çerkes Cumhuriyeti, Çeçen Cumhuriyeti.
- **Liman bölgeleri (lojistik merkezleri kurulmasına yönelik olarak):** Ulyanovsk (Volga bölgesi), Murmansk ve Khabarovsk (Uzakdoğu) bölgeleri.

Hâlihazırda bölgelerdeki şirketler arasında teknik işbirliği yaratılması ve kümelenmeler oluşturulması üzerinde yoğunlaşmıştır. Samara bölgesindeki Togliatti ÖEB (otomotiv ana ve yan sanayi kümelenmesi), Litpetsk Bölgesi ÖEB (otomobil lastikleri kümelenmesi), Ulyanovsk limanı (havacılık ekipmanları kümelenmesi) kümelenme çalışmalarına örnek teşkil etmektedir.

Özel ekonomik bölgelerde yatırımcılara sağlanan ayrıcalıklar yatırımcının masraflarını %30'a kadar düşürebilmektedir.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye ve Rusya Federasyonu arasındaki ilişkiler köklü bir geçmişe dayanmaktadır. Soğuk Savaş döneminin sona ermesi sonrasında yeni işbirliği imkân ve perspektifleri ortaya çıkmıştır. Ekonomik işbirliğinin 1990'lardaki hızlı gelişiminin ardından, ikili ilişkiler 2000'li yılların başında iki ülke siyasi liderlikleri arasında tesis edilen yakın diyalogla yeni bir döneme girmiştir.

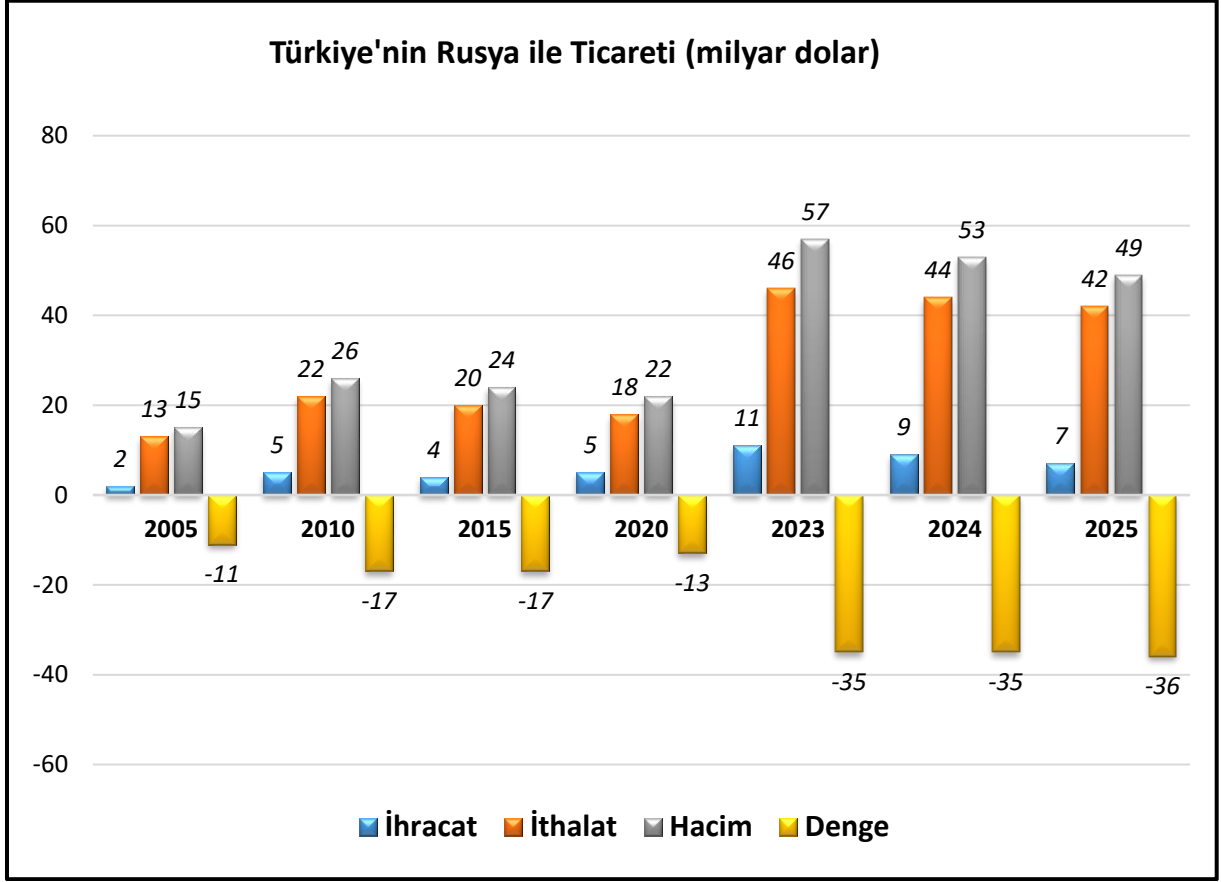
SSCB döneminde de Türkiye'nin önemli bir ticaret ortağı konumunda olan Rusya ile ticari ilişkiler 1992 yılında Birliğin dağılmasından sonra da artarak devam etmiştir. Coğrafi yakınlık, Türkiye-Rusya ticari ve ekonomik ilişkilerinin gelişmesinde önemli bir avantaj sağlamaktadır.

Ekonomik ve ticari ilişkiler Rusya Federasyonu'yla ilişkilerimizin itici gücünü oluşturmaktadır. Rusya en önemli dış ticari ortaklarımızdan biridir. Türkiye'nin 2025 yılında Rusya'ya yapmış olduğu ihracat, bir önceki yıla göre %21,5 oranında azalarak 6,73 milyar dolar olmuştur. Rusya 2025 yılında ihracat yaptığımız ülkeler arasındaki %2,5'lik payı ile 11. sırada yer almaktadır. Aynı yıl Rusya'dan yapmış olduğumuz ithalat ise bir önceki yıla göre %3,7 azalarak 42,4 milyar dolar olmuş ve ithalat yaptığımız ülkeler arasında %11,6 pay ile 2. sırada yer almıştır.

Ülkemizin Rusya'ya ihracatındaki başlıca ürünler: Turunçgiller; dondurulmuş balıklar; karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; taze veya soğutulmuş balıklar; taze meyveler (kayısı, kiraz, şeftali, erik) ve poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialliesterler, vb. (ilk şekilde) olarak sıralanmaktadır.

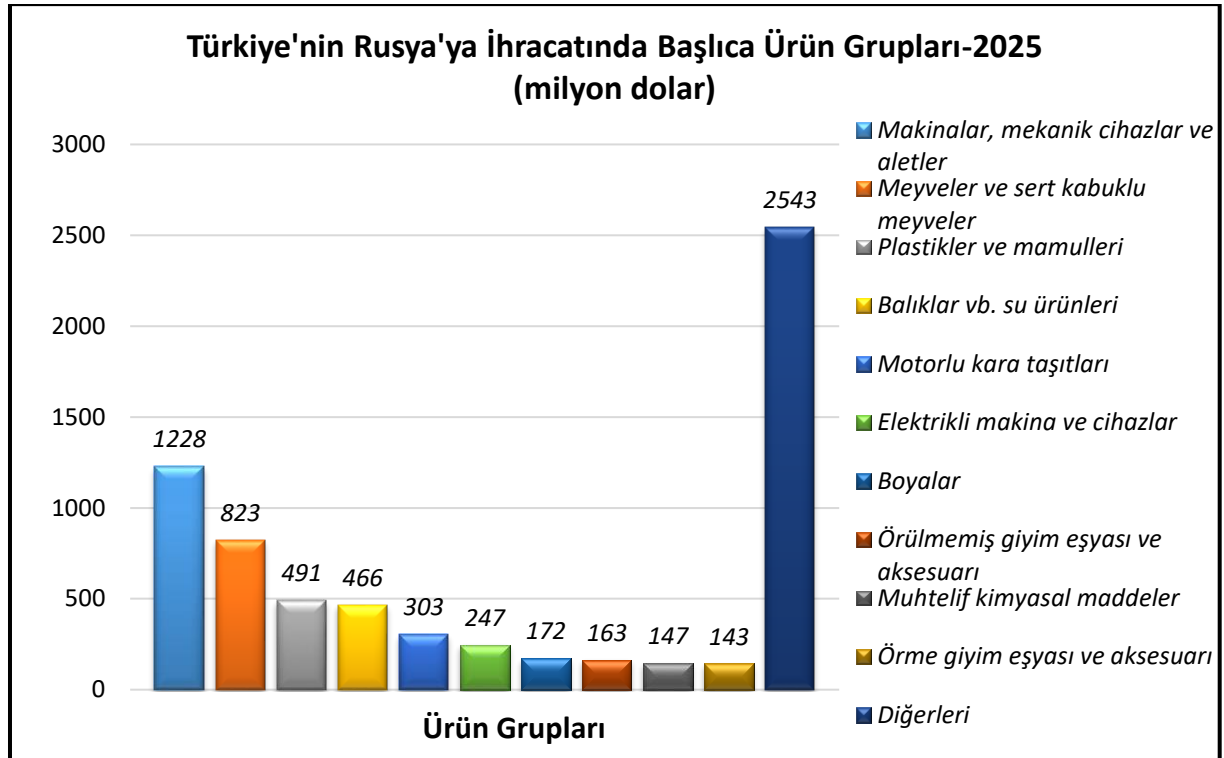
2025 yılı baz alındığında, Rusya ile ticarette ülkemizin 35,65 milyar dolar dış ticaret açığı verdiği gözlenmektedir.

Türkiye-Rusya Dış Ticareti

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

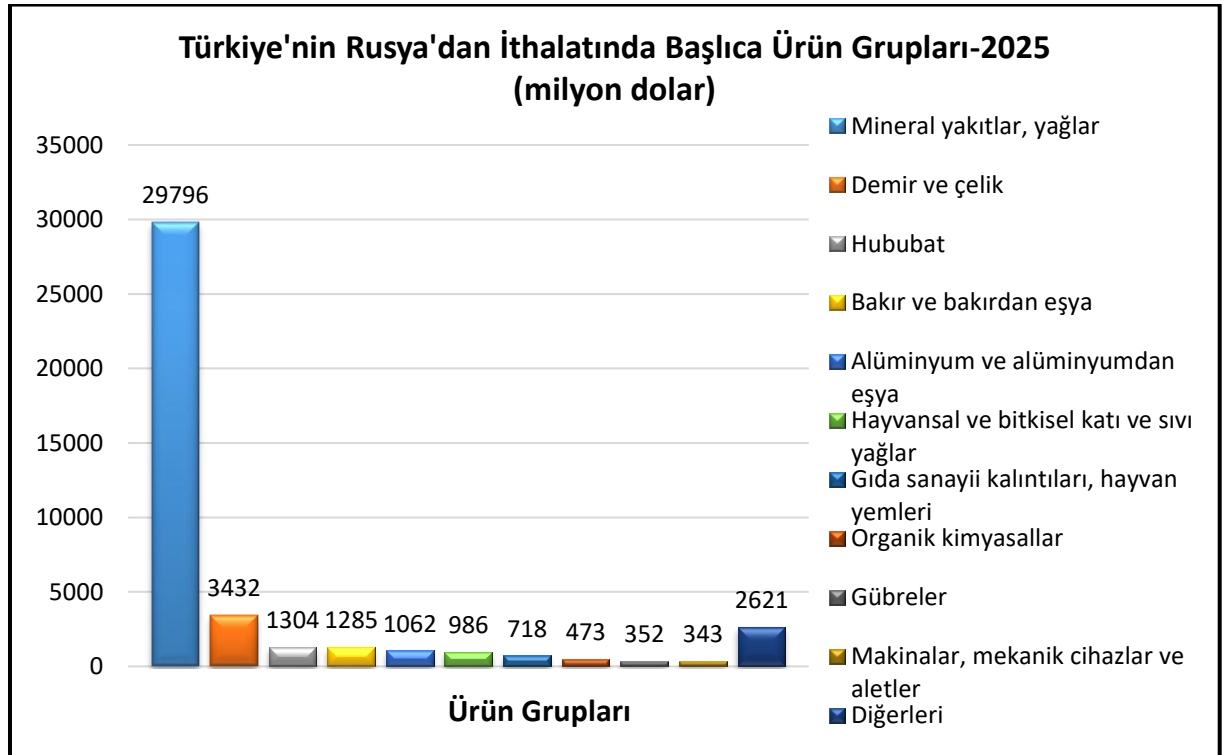
Türkiye'nin Rusya'ya İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Rusya'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İki Ülke Arasındaki Yatırım İlişkileri

Müteahhitlik hizmetleri alanında Rusya ülkemizin bir numaralı pazarı konumunda bulunmaktadır. Bugüne kadar Türk müteahhitlik sektörünün yurt dışında üstlendiği 400 milyar doları aşan proje portföyünün yaklaşık beşte biri Rusya merkezli projelere ait bulunmaktadır.

Diğer taraftan; halihazırda, Rusya’da tekstil-konfeksiyon, bankacılık, turizm, gıda-gıda işleme, beyaz eşya-makina, cam sanayi ve müteahhitlik-inşaat malzemeleri alanlarında güçlü Türk yatırımlarının bulunduğu görülmektedir.

Rusya’da 1.300’ün üzerinde Türk sermayeli firmanın faaliyette bulunduğu tahmin edilmektedir. Türk firmalarının en fazla yatırım/ticaret yaptığı bölgeler; Moskova, Kazan (Tataristan), Güney Rusya Federal Bölgesi (Rostov, Krasnodar, Soçi, Novorossisk) ile ülkenin önemli ticaret merkezlerinden olan Novosibirsk, Yekaterinburg, Samara, St. Petersburg ve Astrahan’dır.

Rusya’da tekstil-konfeksiyon, bankacılık, turizm, gıda-gıda işleme, beyaz eşya-makine, cam sanayi ve müteahhitlik-inşaat malzemeleri alanlarında güçlü Türk yatırımları mevcuttur. Ayrıca; danışmanlık-hukuk, lojistik, otomotiv ve oto yan sanayi ile mobilya alanlarında son dönemde Türk yatırımların artış kaydettiği gözlemlenmektedir. Özellikle otomotiv ve oto yan sanayi, kozmetik, ilaç sanayi, tekstil-konfeksiyon, gıda, makine, enerji, işlenmiş gıda (çeşitli içecekler ve entegre et üretim tesisleri) ve kimyasal ürünler alanlarında büyük potansiyel görülmektedir.

Enerji, Türkiye ile Rusya arasındaki ilişkilerin en önemli unsurlarından birini teşkil etmektedir. Enerji tedarikinde başlıca ortaklarımız arasında bulunan Rusya’yla bu alandaki işbirliğimiz Akkuyu Nükleer Santrali ve TürkAkım projeleriyle daha da ileri bir safhaya taşınmaktadır. TürkAkım Doğalgaz Boru Hattı 8 Ocak 2020 tarihinde açılmıştır.

Akkuyu NGS inşaat projesi ise; 12 Mayıs 2010’da Rusya Federasyonu Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında Türkiye’nin güney kıyısındaki Mersin ilinde VVER-1200 reaktörlü dört güç ünitesine sahip, toplam 4800 MW kurulu güç kapasiteli Akkuyu Nükleer Güç Santrali’nin inşa edilmesini öngören İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır.

Nisan 2015’te Akkuyu NGS’nin deniz yapılarının temeli atılarak yatırım başlamış, 10 Mart 2021 tarihinde Santralin 3. reaktörünün temeli atılarak devam etmiştir. Projenin toplam maliyeti, 20 milyar ABD doları seviyesindedir.

10-12 Ekim 2016 tarihlerinde İstanbul’da yapılan Rus-Türk Hükümetler arası Karma Ekonomik Komisyonu 14. Dönem Toplantısı Protokolü’nde, ikili ticarette ulusal paraların kullanımının artırılması konusunda mutabık kalınmıştır.

EKLER:***EK-1: Rusya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER	2023	2024	2025	Pay (%) 2025	Değişim (%) 2024-2025
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		422 714 590	409 668 267	359 670 846	100	-12,2
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	117 214 010	123 511 939	97 928 775	27,2	-20,7
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	53 355 215	49 075 289	38 611 187	10,7	-21,3
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	38 949 121	39 589 905	37 463 069	10,4	-5,4
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	31 663 822	22 778 888	18 473 559	5,1	-18,9
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	14 018 401	17 763 666	16 340 688	4,5	-8,0
7601	İşlenmemiş alüminyum	7 621 501	6 944 476	9 614 725	2,7	38,5
3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	5 638 554	5 532 670	6 146 514	1,7	11,1
3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	5 339 189	5 032 454	6 003 241	1,7	19,3
3104	Potaslı mineral veya kimyasal gübreler	4 234 392	4 714 825	5 643 283	1,6	19,7
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	6 740 427	5 741 273	5 405 119	1,5	-5,9
7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	5 451 045	3 237 181	5 277 203	1,5	63,0
1001	Buğday ve mahlut	12 069 218	10 810 996	4 967 201	1,4	-54,1
7110	Platin (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	6 837 028	3 964 743	4 548 570	1,3	14,7
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	3 654 390	4 435 511	3 562 376	1,0	-19,7
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	959 899	1 477 298	3 401 653	0,9	130,3

Kaynak: Trademap, Rusya'yla ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

EK-2: Rusya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2023	2024	2025	Pay (%) 2025	Değişim (%) 2024-2025
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		218 911 046	211 333 032	182 026 552	100	-13,9
8703	Otomobiller	15 066 568	17 359 517	11 013 803	6,1	-36,6
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	8 341 397	8 186 114	9 247 100	5,1	13,0
3002	Serum, aşı, toksin vb. ürünler	3 031 619	3 121 409	4 003 282	2,2	28,3
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	7 736 138	5 269 703	3 541 468	1,9	-32,8
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	4 477 824	4 596 132	2 730 553	1,5	-40,6
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	3 542 646	3 734 630	2 650 242	1,5	-29,0
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	2 179 120	2 143 785	2 222 450	1,2	3,7
8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb.	3 145 785	2 462 306	2 217 499	1,2	-9,9
2818	Suni korundum, alüminyum oksit ve alüminyum hidroksit	1 337 598	2 109 679	2 100 917	1,2	-0,4
8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	1 939 023	1 853 720	1 857 048	1,0	0,2
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	2 380 411	2 131 087	1 807 419	1,0	-15,2
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektro termik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanslar	1 870 411	1 908 807	1 639 350	0,9	-14,1
8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makinalar ve mekanik cihazlar	977 874	1 352 566	1 561 281	0,9	15,4
6403	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olan ayakkabılar	1 612 583	1 353 051	1 313 830	0,7	-2,9
0805	Turuncgiller (taze/kurutulmuş)	1 046 674	1 075 920	1 282 001	0,7	19,2

Kaynak: Trademap, Rusya'yla ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

EK-3: Rusya'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2023	2024	2025	Pay (%) 2025	Değişim (%) 2024-2025
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		422 714 590	409 668 267	359 670 846	100	-12,2
1.	Çin	128 484 735	129 070 643	124 005 929	34,5	-3,9
2.	Hindistan	60 596 437	65 699 681	59 086 376	16,4	-10,1
3.	Türkiye	45 599 587	44 018 616	42 373 069	11,8	-3,7
4.	Kazakistan	16 192 157	18 252 045	19 231 252	5,3	5,4
5.	Hong Kong	8 252 430	6 430 088	13 120 611	3,6	104,1
6.	Brezilya	10 012 628	10 965 470	9 409 029	2,6	-14,2
7.	G. Kore	8 891 986	6 872 733	6 891 270	1,9	0,3
8.	Japonya	7 398 685	5 688 035	5 541 318	1,5	-2,6
9.	Macaristan	6 200 712	5 483 541	5 301 617	1,5	-3,3
10.	Mısır	5 035 197	6 007 183	5 193 419	1,4	-13,5
11.	Fransa	3 959 693	4 448 318	4 562 954	1,3	2,6
12.	Tayvan	4 199 001	4 556 343	4 279 882	1,2	-6,1
13.	ABD	4 902 443	3 272 380	4 047 522	1,1	23,7
14.	Azerbaycan	3 106 509	3 620 684	3 735 123	1	3,2
15.	Singapur	3 579 252	4 374 109	3 373 442	0,9	-22,9

Kaynak: Trademap, Rusya'yla ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

EK-4: Rusya'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2023	2024	2025	Pay (%) 2025	Değişim (%) 2024-2025
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		218 911 046	211 333 032	182 026 552	100	-13,9
1.	Çin	111 057 216	115 503 072	103 457 524	56,8	-10,4
2.	Kazakistan	9 788 231	9 546 501	8 141 517	4,5	-14,7
3.	Almanya	9 559 227	8 193 300	7 762 718	4,3	-5,3
4.	Türkiye	10 906 585	8 563 001	6 725 001	3,7	-21,5
5.	Hindistan	4 054 177	4 919 227	4 483 677	2,5	-8,9
6.	İtalya	5 038 715	4 594 446	4 191 484	2,3	-8,8
7.	G. Kore	6 133 435	4 562 222	4 042 133	2,2	-11,4
8.	Belçika	2 780 455	2 599 846	2 972 262	1,6	14,3
9.	Hollanda	2 407 535	2 373 495	2 883 942	1,6	21,5
10.	İsviçre	2 880 310	2 534 227	2 689 369	1,5	6,1
11.	Japonya	2 822 694	2 166 336	2 450 993	1,3	13,1
12.	Polonya	3 969 448	2 957 194	2 449 266	1,3	-17,2
13.	Fransa	2 206 954	2 203 372	2 133 143	1,2	-3,2
14.	Endonezya	913 038	1 314 792	1 876 370	1	42,7
15.	Hong Kong	2 655 873	1 502 289	1 649 423	0,9	9,8

Kaynak: Trademap, Rusya'yla ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

Ek-5: Türkiye'nin Rusya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2023	2024	2025	Pay (%) 2025	Değişim (%) 2024-2025
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		10 906 585	8 563 001	6 725 001	100	-21,5
0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	426 212	373 000	458 219	6,8	22,8
0303	Balıklar (dondurulmuş)	220 412	303 541	318 413	4,7	4,9
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	401 274	352 067	260 787	3,9	-25,9
0302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	99 085	127 882	144 506	2,1	13,0
0809	Kayısı, kiraz, şeftali, erik ve çakal eriği (taze)	225 983	237 359	140 703	2,1	-40,7
3907	Poliasetaller, diğer polietilerler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialiesterler, vb. (ilk şekilde)	136 806	125 739	107 526	1,6	-14,5
8302	Adi metallere donanım, tertibat vb. eşya (mobilya, kapı, pencere, bavul, askılık vb. için)	98 129	92 331	101 824	1,5	10,3
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	226 447	113 870	79 507	1,2	-30,2
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	169 895	102 245	78 464	1,2	-23,3
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	82 703	77 842	70 719	1,1	-9,2
0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	54 212	71 415	68 152	1,0	-4,6
0806	Üzümler (taze/kurutulmuş)	78 666	65 191	67 135	1,0	3,0
3909	Amino reçineler, fenolik reçineler, poliüretanlar (ilk şekillerde)	45 804	81 224	66 639	1,0	-18,0
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	23 107	42 048	64 199	1,0	52,7
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektro termik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanslar	94 096	86 610	63 011	0,9	-27,2

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Ek-6: Türkiye'nin Rusya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2023	2024	2025	Pay (%) 2025	Değişim (%) 2024-2025
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		45 599 587	44 018 616	42 373 069	100	-3,7
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	11 746 915	11 361 645	9 850 533	23,2	-13,3
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	3 424 506	2 549 597	3 024 447	7,1	18,6
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	1 659 523	1 214 363	1 453 327	3,4	19,7
1001	Buğday ve mahlut	2 660 668	1 127 955	1 092 084	2,6	-3,2
7408	Bakır teller	231 813	700 776	991 131	2,3	41,4
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	491 597	757 774	985 983	2,3	30,1
7601	İşlenmemiş alüminyum	1 224 236	817 883	910 988	2,1	11,4
7201	Dökme demir (pik demir) ve aynalı demir (kütle, külçe, blok veya diğer ilk şekillerde)	402 521	385 077	637 615	1,5	65,6
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	348 149	305 617	521 156	1,2	70,5
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	390 880	324 311	456 605	1,1	40,8
2302	Hububat ve baklagillerin kepek, kavuz ve diğer kalıntıları	299 834	295 655	361 133	0,9	22,1
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	200 349	255 430	331 636	0,8	29,8
0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	339 614	247 594	294 292	0,7	18,9
7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	1 509 945	502 440	292 786	0,7	-41,7
2306	Bitkisel yağların üretiminden (23.04-05' hariç)arta kalan küspe ve katı atıklar	232 795	314 874	235 604	0,6	-25,2

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri